

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR UAB TRAVEL UNION GINČO NAGRINĖJIMO**

2022-12-14 Nr. 429-633
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir UAB *Travel Union* (toliau – bendrovė) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2020 m. gruodžio 8 d. pareiškėjas ir bendrovė sudarė mokėjimo paslaugų teikimo sutartį (toliau – Sutartis), kurios pagrindu bendrovė atidarė pareiškėjui mokėjimo sąskaitą ir teikė kitas mokėjimo paslaugas.

2022 m. liepos 14 d. bendrovė elektroniniu paštu išsiuntė pareiškėjui pranešimą, kuriuo informavo, kad, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo ir Sutarties nuostatomis, dėl nepriimtinos rizikos nutraukia su pareiškėju sudarytą Sutartį nuo 2022 m. liepos 14 d. ir uždarys pareiškėjo mokėjimo sąskaitą.

2022 m. liepos 19 d. pareiškėjas informavo bendrovę, kad laiko Sutarties nutraukimą neteisėtu, tačiau bendrovės buvo informuotas kreiptis į bendrovę atstovaujančią advokatų kontorą.

Nesitikdamas su Sutarties nutraukimu, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl kilusio vartojimo ginčo nagrinėjimo. Pareiškėjas prašė Lietuvos banko rekomenduoti bendrovei atnaujinti Sutarties galiojimą, leidžiant pareiškėjui toliau naudotis mokėjimo sąskaita ir su ja susijusiomis paslaugomis. Pareiškėjo teigimu, Sutartis nutraukta nesant tam svarių priežasčių ir nesilaikant Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalies ir Sutarties nuostatų, nustatančių Sutarties nutraukimui taikomas sąlygas. Pareiškėjo vertinimu, aplinkybė, kad bendrovę ir pareiškėją siejė darbo santykiai nutrūko, nelaikytina pagrindu nutraukti su pareiškėju, kaip mokėjimo paslaugų vartotoju, sudarytą Sutartį.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bendrovė nurodė nesutinkanti su pareiškėjo reikalavimu ir prašė jį atmesti. Bendrovė teigė nutraukusi Sutartį Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje ir Sutarties 7 punkte įtvirtintais pagrindais, kuriems esant, bendrovė turi teisę nutraukti Sutartį nuo pranešimo apie jos nutraukimą įteikimo dienos.

Bendrovė paaiškino, kad pareiškėjas buvo vienas iš pirmųjų bendrovės klientų, su kuriuo buvo sudaryta Sutartis, o jos pagrindu pareiškėjui, kaip tuometiniam bendrovės darbuotojui, atidaryta mokėjimo sąskaita iš pradžių buvo naudojama bendrovės pradėtų teikti su mokėjimo sąskaitomis susijusių paslaugų testavimo tikslais, tačiau vėliau pareiškėjas šią mokėjimo sąskaitą naudojo ir asmeniniams poreikiams tenkinti. Bendrovė atkreipė dėmesį, kad ši mokėjimo sąskaita nebuvo pagrindinė pareiškėjo mokėjimo sąskaita, t. y. nebuvo naudojama darbo užmokesčiui gauti, atsiskaitymams už komunalines paslaugas atlikti ir pan., todėl, bendrovės nuomone, Sutarties nutraukimas ir mokėjimo sąskaitos uždarymas neturėjo sukelti pareiškėjui neigiamų pasekmių.

Pasisakydama dėl sprendimo nutraukti Sutartį priėmimo priežasčių, bendrovė pažymėjo, kad bendrovės ir pareiškėjo sutartinių santykių, kilusių iš Sutarties ir darbo santykių (taip pat nutraukti bendrovės iniciatyva), metu ji išvelgė rizikas (grėsmes), kad pareiškėjas mokėjimo sąskaita ir (arba) kitomis pagal Sutartį teikiamomis bendrovės paslaugomis galėjo ir ateityje, jei Sutartis nebūtų nutraukta, būtų galėjęs naudotis neteisėtais tikslais. Bendrovė paaiškino, kad šalis siejusių darbo santykių metu pareiškėjas ėjo bendrovėje (*duomenys neskelbiami*) pareigas (toliau – pareigybė) ir dėl to turėjo prieigą prie didelės apimties bendrovės

konfidencialios informacijos, įskaitant bendrovės vidaus procedūras, kuriomis bendrovė vadovavosi santykiuose su klientais, taigi buvo gerai susipažinęs su bendrovės teikiamų mokėjimo paslaugų funkcionalumu, vidiniais bendrovės procesais, dalyvavo juos kuriant ir testuojant per jam bendrovėje atidarytą mokėjimo sąskaitą. Bendrovės teigimu, pareiškėjas galimai atliko šiuos neteisėtus veiksmus: (*duomenys neskelbiami, toliau nuasmenintame sprendime šiuos veiksmus detalizuojančius duomenis pakeičiant trumpiniu „įtariami neteisėti veiksmai“*), taip sukeldamas realų pavojų bendrovės, jos klientų ir visuomenės interesams.

Bendrovė informavo Lietuvos banką, kad jos pareiškimu policijos įstaigoje buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl pirmiau nurodytų pareiškėjo neteisėtų veiksmų. Bendrovė teigė turinti įtarimų, kad tam tikros pareiškėjo mokėjimo sąskaitoje įvykdytos mokėjimo operacijos buvo taip pat galimai tiesiogiai susijusios su pareiškėjo veiksmais, dėl kurių pradėtas ikiteisminis tyrimas. Su bendrovei įtarimų sukėlusiomis mokėjimo sąskaitoje atliktomis mokėjimo operacijomis susijusios aplinkybės, kaip nurodė bendrovė, taip pat tiriamos pradėto ikiteisminio tyrimo metu.

Atsižvelgdama į pirmiau nurodytas aplinkybes, bendrovė nusprendė, kad, tęsdama Sutartyje nurodytų paslaugų teikimą pareiškėjui, nebūtų galėjusi tinkamai valdyti pareiškėjo, kaip mokėjimo paslaugų vartotojo, keliamų rizikų, užtikrinti bendrovės veiklos ir jos klientų lėšų saugumo ir tinkamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, todėl, vadovaudamasi Pinigų plovimo prevencijos ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalimi, nutraukė Sutartį.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Šalių ginčas kilo dėl vienašališko Sutarties nutraukimo bendrovės iniciatyva teisėtumo ir pagrįstumo.

Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, mokėjimo paslaugų teikimą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Mokėjimų įstatymas.

Esminis pareiškėjo reikalavimas yra, kad bendrovė atnaujintų Sutarties galiojimą ir leistų pareiškėjui toliau naudotis mokėjimo sąskaita ir kitomis pagal Sutartį teikiamomis paslaugomis (toliau – reikalavimas). Savo reikalavimą bendrovei pareiškėjas grindė tuo, kad, pareiškėjo įsitikinimu, bendrovė neturėjo svaraus pagrindo nutraukti Sutartį ir ją nutraukė nesilaikydama Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalies bei Sutarties nuostatų. Prašydama atmesti pareiškėjo reikalavimą, bendrovė teigė nutraukusi Sutartį Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje ir Sutarties 7 punkte nustatytais pagrindais bei tvarka.

Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalis nustato, kad, jeigu bendrojoje mokėjimo paslaugų teikimo sutartyje (toliau – bendroji sutartis) yra numatyta, mokėjimo paslaugų teikėjas gali nutraukti neapibrėžtam terminui sudarytą bendrąją sutartį, pateikdamas vartotojui pranešimą apie jos nutraukimą raštu popieriuje arba naudodamas kitą patvariąją laikmeną ne vėliau kaip prieš 60 dienų iki bendrosios sutarties nutraukimo dienos.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalis įtvirtina imperatyvų draudimą finansų įstaigoms vykdyti sandorius per mokėjimo sąskaitas, užmegzti ar tęsti dalykinius santykius, vykdyti sandorius, kai jie neturi galimybių įvykdyti šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų: jeigu klientas šio įstatymo nustatytais atvejais nepateikia duomenų, patvirtinančių jo tapatybę, jeigu pateikia ne visus duomenis arba jie yra neteisingi, jeigu klientas ar jo atstovas vengia pateikti informaciją, reikalingą jo tapatybei nustatyti, slepia naudos gavėjo tapatybę ar vengia pateikti informaciją, reikalingą naudos gavėjo tapatybei

nustatyti, arba pateiktų duomenų tam neužtenka; jeigu finansų įstaiga negali užtikrinti to paties straipsnio 12–16 dalyse nurodytų reikalavimų vykdymo.

Tarp šalių nėra ginčo dėl to, kad Sutartis buvo sudaryta neterminuotam laikui, bendrovės teisė nutraukti Sutartį buvo iš anksto aptarta Sutartyje, bendrovė, nutraukdama Sutartį, įteikė pareiškėjui pranešimą apie Sutarties nutraukimą patvarioje laikmenoje, tačiau netaikė Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalyje nustatyto minimalaus 60 dienų įspėjimo apie bendrosios sutarties nutraukimo termino.

Kaip matyti iš bylos duomenų, šalys nesutaria dėl Sutarties nutraukimo pagrindų pakankamumo ir pagrįstumo, Sutarties nutraukimui taikytino teisinio reguliavimo ir bendrovės veiksmų atitikties šiam teisiniam reguliavimui bei Sutarties nuostatom.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą bei įvertinti pareiškėjo reikalavimo bendrovei pagrįstumą, Lietuvos banko vertinimu, būtina nustatyti, ar nagrinėjamu atveju bendrovė, nutraukdama Sutartį: 1) turėjo teisėtą ir pakankamą pagrindą ją nutraukti; 2) turėjo pareigą įspėti pareiškėją apie jos nutraukimą per Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalyje nustatytą 60 dienų įspėjimo apie bendrosios sutarties nutraukimą terminą.

1. Dėl Sutarties nutraukimo pagrindų pakankamumo ir pagrįstumo

Vertinant, ar bendrovė turėjo pagrindą vienašališkai nutraukti Sutartį, svarbu pažymėti, kad Mokėjimų įstatymas¹ ir Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo įstatymas nenustato konkretaus ir (ar) baigtinio bendrosios sutarties nutraukimo pagrindų sąrašo.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, aiškindamas Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalies nuostatas, yra konstatavęs, kad Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalis, įtvirtindama galimybę mokėjimo paslaugų teikėjui ir mokėjimo paslaugų vartotojui susitarti dėl mokėjimo paslaugų teikėjo teisės vienašališkai nutraukti neterminuotą bendrąją sutartį, neriboja šios bendrosios sutarties šalių teisės konkrečiomis sąlygomis, išskyrus terminą, per kurį turi būti pateikiamas pranešimas apie sutarties nutraukimą, ir formą, kuria toks pranešimas turi būti pateikiamas.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas pažymėjo, kad toks teisinis reglamentavimas, viena vertus, reiškia, kad mokėjimo paslaugų teikėjas, esant dėl to šalių susitarimui, gali vienašališkai nutraukti bendrąją sutartį ir nesant mokėjimo paslaugų vartotojo kaltės, taip pat kitais pagrindais, nei įtvirtinti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.927 straipsnio 2 dalyje, tačiau, kita vertus, nesudaro pagrindo teigti, kad mokėjimo paslaugų teikėjo teisė vienašališkai nutraukti bendrąją sutartį, sutartyje neaptarus konkrečių vienašalio jos nutraukimo mokėjimo paslaugų teikėjo iniciatyva atvejų, turėtų būti laikoma absoliučia. Tokia mokėjimo paslaugų teikėjo teisė, kaip konstatavo Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, yra ribojama Civilinio kodekso 6.721 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos taisyklės, pagal kurią paslaugų teikėjas turi teisę vienašališkai nutraukti atlygintinų paslaugų teikimo sutartį tik dėl svarbių priežasčių, ir *favor contractus* (sutarties išsaugojimo) principo, reikalaujančio pakankamo ne tik teisinio, bet ir faktinio pagrindo nutraukti sutartį.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas taip pat konstatavo, kad šalims bendrojoje sutartyje įtvirtinus mokėjimo paslaugų teikėjo teisę vienašališkai nutraukti neapibrėžtam terminui sudarytą bendrąją sutartį, tačiau nenurodžius konkrečių atvejų, kada mokėjimo paslaugų teikėjas gali pasinaudoti tokia teise, mokėjimo paslaugų teikėjas vienašalio sutarties nutraukimo teise gali pasinaudoti tik esant svarbioms priežastims. Kilus ginčui dėl bendrosios sutarties vienašalio nutraukimo teisėtumo ir mokėjimo paslaugų teikėjui neįrodžius, kad vienašalį sutarties nutraukimą konkrečiu atveju lėmė svarbios priežastys, vienašalis sutarties nutraukimas, kaip vienašalis sandoris, pripažintinas neteisėtu ir negaliojančiu kaip neatitinkantis, *inter alia* (be kita ko), *favor contractus*, sąžiningumo ir bendradarbiavimo (kooperavimosi) sutartiniuose santykiuose principų².

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas taip pat yra išaiškinęs, kad sutartis aptariamam teisiniu pagrindu gali būti vienašališkai nutraukta, kai tokios vienašalio sutarties nutraukimo sąlygos yra šalių iš anksto aptartos sutartyje ir faktinė padėtis, aplinkybės atitinka tokias sutartyje įvardytas sąlygas³.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje

¹ Išskyrus Mokėjimų įstatymo 74 straipsnyje nustatytus pagrindus, kurie išimtinai taikomi tik bendrajai sutarčiai dėl pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugų, kurias teikia tik Mokėjimų įstatyme nustatyta tvarka į šios paslaugos teikėjų sąrašą įtrauktos kredito įstaigos. Nagrinėjamu atveju šis įstatymo straipsnis yra neaktualus, nes bendrovė yra elektroninių pinigų įstaiga ir neteikia pagrindinės mokėjimo sąskaitos paslaugos.

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. gruodžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-303-823/2021.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. birželio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-146-687/2020.

sutartinių santykių nutraukimas nėra aiškiai įvardintas, tačiau sutartinių santykių nutraukimas, Lietuvos banko nuomone, yra tiesioginė šioje įstatymo nuostatoje įtvirtinto draudimo tęsti sutartinius santykius ir (arba) vykdyti sandorius pasekmė, nes tol, kol galioja sutartis, kurios pagrindu buvo užmegzti sutartiniai santykiai, tol šie santykiai tęsiasi ir Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje nurodytas draudimas yra pažeidžiamas.

Nors pirmiau nurodytos Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalies ir Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalies nuostatos įtvirtina skirtingo pobūdžio teises normas, reglamentuojančias sutartinių santykių nutraukimą, t. y. Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalis nustato teisę (galimybę) nutraukti sutartinius santykius, o Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalis – pareigą juos nutraukti, Lietuvos banko nuomone, pirmiau nurodyti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimai dėl bendrosios sutarties nutraukimo pagrindų teisėtumo ir pakankamumo, tiek, kiek tai neprieštarauja Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos nuostatoms ir šiuo įstatymo tikslams, taikytini ir tuo atveju, kai bendroji sutartis nutraukiama šio įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje nustatytais pagrindais, t. y. mokėjimo paslaugų teikėjas turi pagrįsti būtinybę taikyti šioje įstatymo nuostatoje nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonę (nagrinėjamu atveju – būtinybę nutraukti sutartinius santykius).

Savo sprendimą nutraukti Sutartį bendrovė argumentavo keliais skirtingais pagrindais, t. y. nustatytais Sutartyje ir Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje, todėl toliau šiame sprendime dėl kiekvieno iš jų bus pasisakoma atskirai.

1.1. Dėl Sutartyje nustatytų jos nutraukimo pagrindų

Sutartimi⁴ pareiškėjas ir bendrovė buvo sutarę, kad bendrovė turi teisę nutraukti Sutartį šiais atvejais: 1) bet kada ir be konkrečios priežasties, apie tai įspėjusi pareiškėją prieš du mėnesius iki Sutarties nutraukimo; 2) per trumpesnę, negu pirmiau nurodytas, terminą, kai: a) pareiškėjas pažeidžia Sutartį; b) pateikia ir (arba) buvo pateikęs bendrovei melagingą informaciją; c) bendrovė turi priežasčių manyti, kad pareiškėjo mokėjimo sąskaita naudojama apgaulingai ar neteisėtai, pareiškėjas pažeidė teisės aktus arba ketina juos pažeisti (toliau – Sutartinis pagrindas Nr. 1); d) teisės aktai įpareigoja bendrovę nutraukti Sutartį arba dėl pareiškėjo bendrovė gali pažeisti teisės aktus (toliau – Sutartinis pagrindas Nr. 2); e) pareiškėjas žalingai elgiasi su bendrove ir (arba) jos nariais (toliau – Sutartinis pagrindas Nr. 3). Sutartimi šalys taip pat buvo susitarusios, kad esant bent vienai iš 2 punkte nurodytų aplinkybių, bendrovė turi teisę nutraukti Sutartį nuo įspėjimo apie Sutarties nutraukimą įteikimo momento⁵.

Nors komentuoama Sutartyje įtvirtintus pagrindus, kuriais grindė Sutarties nutraukimą, bendrovė savo atsiliepime konkrečiai įvardijo tik Sutartinius pagrindus Nr. 1 ir 3, kiti bendrovės atsiliepime pateikti paaiškinimai ir argumentai, įskaitant bendrovės įvardytas grėsmes pažeisti Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymą ir jai tenkančią pareigą tinkamai valdyti šiame įstatyme nurodytas rizikas bei vykdyti kitus šiame įstatyme nustatytus reikalavimus, leidžia daryti išvadą, kad sprendimą nutraukti Sutartį bendrovė grindė ir Sutartiniu pagrindu Nr. 2. Sutartinis pagrindas Nr. 2 nagrinėjamu atveju yra tiesiogiai susijęs su Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje įtvirtintais pagrindais, kuriais bendrovė taip pat rėmėsi, nutraukdama Sutartį.

Bendrovės pateikti duomenys ir tarp ginčo šalių, kurias siejo ne tik mokėjimo paslaugų teikimo, bet ir darbo santykiai, susiklosčiusi specifinė situacija, leidžia daryti išvadą, kad nagrinėjamu atveju bendrovė buvo įgijusi teisę nutraukti Sutartį jos nurodytais Sutartiniais pagrindais Nr. 1-3.

Pirma, bendrovės nurodyti pareiškėjo veiksmai, dėl kurių policijos įstaigoje buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas, nepaisant to, kad šis tyrimas dar nėra užbaigtas ir jo tolesnė baigtis nėra žinoma, įrodo, kad Sutarties nutraukimo metu buvo susiklosčiusios aplinkybės, dėl kurių bendrovė galėjo pagrįstai manyti, kad pareiškėjas galimai pažeidė teisės aktus ir (arba) juos ketina pažeisti ir (arba) mokėjimo sąskaita galimai naudojosi neteisėtais tikslais (Sutartinis pagrindas Nr. 1).

Atkreiptinas dėmesys, kad šalys nebuvo sutarusios, kad bendrovė turi teisę remtis Sutartiniu pagrindu Nr. 1 tik tuomet, kai yra įsiteisėję teismo ar kitų institucijų sprendimai, pripažįstantys pareiškėją pažeidusiu teisės aktus ir (arba) atlikusiu kitus Sutartiniame pagrindu Nr. 1 nurodytus veiksmus, priešingai – šalys susitarė, kad bendrovė gali remtis šiuo pagrindu,

⁴ Aktuali Sutarties redakcija galiojusi nuo 2022 m. gruodžio 8 d. iki 2022 m. spalio 20 d. (<https://mytu.co/.res/TC.pdf>).

⁵ Sutarties 7 – 8 psl. ("How can you or us end this agreement").

kai turi priežasčių manyti, kad pareiškėjas galėjo atlikti bet kurį iš Sutartiniame pagrinde Nr. 1 nurodytą veiksma. Toks susitarimas, Lietuvos banko nuomone, savaime nereiškia, kad bendrovė santykiuose su mokėjimo paslaugų vartotojais neturi pareigos adekvačiai vertinti įtariamo teisės akto pažeidimo ir (arba) kito Sutartiniame pagrinde Nr. 1 nurodyto veiksmo pobūdžio, masto, sunkumo, galimų pasekmių, įtakos tolesniems sutartiniams santykiams, kylantiems iš mokėjimo ar kitų finansinių paslaugų teikimo, ir (arba) kad bendrovė gali nutraukti Sutartį vien tik remdamasi šiuo formaliu pagrindu bet kada ir (arba) bet kurio pažeidimo atveju, neturėdama tam jokių objektyvių įrodymų.

Nagrinėjamu atveju, aplinkybė, kad policijos įstaiga yra pradėjusi ikiteisminį tyrimą dėl galimai neteisėtų pareiškėjo veiksma, net ir tuo atveju, jei šio tyrimo metu pareiškėjo veiksmauose nebūtų nustatyta nusikalstamos veikos požymių, Lietuvos banko nuomone, leidžia daryti išvadą, kad bendrovė turėjo pakankamų ir objektyvių įrodymų manyti, kad pareiškėjas galimai atliko neteisėtus veiksmus, nes kitaip policijos įstaiga bendrovės pareiškimo pagrindu nebūtų pradėjusi ikiteisminio tyrimo. Byloje neturima duomenų, kad ikiteisminis tyrimas būtų nutrauktas.

Antra, bendrovės nurodyti pareiškėjo galimai neteisėti veiksmi, t. y. įtariami neteisėti veiksmi, dėl kurių buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas, Lietuvos banko nuomone, atitinka ir Sutartiniame pagrinde Nr. 3 nurodytus veiksmus, kurių atlikimas šalių susitarimu laikytinas pagrindu nutraukti Sutartį.

Trečia, kaip ir nurodyta pirmiau, savo sprendimą nutraukti Sutartį bendrovė taip pat grindė Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje nustatyto draudimu tęsti sutartinius santykius ir (arba) vykdyti sandorius, kai bendrovė negali užtikrinti tinkamo šiame įstatyme nustatytų reikalavimų vykdymo (Sutartinis pagrindas Nr. 2). Detaliau dėl Sutarties nutraukimo Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalies pagrindais, Lietuvos bankas pasisakys šio sprendimo 1.2 dalyje.

Atsižvelgdamas į pirmiau nurodytas aplinkybes ir bendrovės pateiktus įrodymus, Lietuvos bankas daro išvadą, kad nagrinėjamu atveju bendrovė įrodė, kad Sutartiniuose pagrinduose Nr. 1-3 nurodytos aplinkybės buvo faktiškai įvykusios ir, nutraukdama Sutartį, bendrovė teisėtai ir pagrįstai rėmėsi šiais pagrindais.

1.2. Dėl Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje nustatyto sutartinių santykių nutraukimo pagrindo

Komentuodama būtinybę pareiškėjo atžvilgiu taikyti Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje įtvirtintą priemonę, t. y. sutartinių santykių nutraukimą, bendrovė nurodė mananti, kad nagrinėjamu atveju pareiškėjo, kaip mokėjimo paslaugų vartotojo, keliama rizika negali būti vertinama izoliuotai tik mokėjimo paslaugų teikimo santykių kontekste, t. y. neatsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas buvo bendrovės darbuotojas, užėmė joje specifinio pobūdžio pareigybę, aktyviai dalyvavo bendrovės veikloje ją testuojant ir vystant, turėjo prieigą prie konfidencialios bendrovės informacijos, įskaitant bendrovės vidinius procesus ir technologinius jų sprendimus, ir atliko įtariamus neteisėtus veiksmus. Bendrovės vertinimu, pareiškėjas, turėdamas specifinių žinių ir gerai išmanydamas bendrovės vidinius procesus, kėlė didesnes, negu bet kuris kitas bendrovės klientas, rizikas ir būtent dėl šių aplinkybių bendrovė teigė nebūtų galėjusi tinkamai užtikrinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, todėl, vadovaudamasi Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje nustatytais jai draudimais, nutraukė Sutartį.

Nors nagrinėjamu atveju Lietuvos bankas sprendžia tarp šalių kilusį ginčą tik toje apimtyje, kiek jis susijęs su pareiškėjo, kaip mokėjimo paslaugų vartotojo, ir bendrovės, kaip mokėjimo paslaugų teikėjo, sutartiniais santykiais, Lietuvos banko nuomone, sutiktina su bendrovės argumentais, kad nagrinėjamu atveju Sutarties nutraukimo aplinkybių vertinimui tiesioginės įtakos turi ir bendrovės nurodytos aplinkybės, susijusios su pareiškėją ir bendrovę siejusiais darbo santykiais.

Pirma, byloje turimi duomenys leidžia daryti išvadą, kad šalys sudarė sutartį tik dėl to, kad jas pirmiau pradėjo sieti darbo santykiai.

Antra, iš bendrovės pateiktų duomenų matyti, kad pareiškėją, kaip mokėjimo paslaugų vartotoją, ir bendrovę, kaip mokėjimo paslaugų teikėją, siejė mokėjimo paslaugų teikimo santykiai nebuvo tapatūs tokio pobūdžio bendrovės santykiams su kitais bendrovės klientais, nesančiais bendrovės darbuotojais.

Trečia, pareiškėjo užimta bendrovėje pareigybė ir bendrovės pateikti paaiškinimai sudaro

prielaidas manyti, kad pareiškėjas galėjo būti aktyviai įsitraukęs į bendrovės veiklos organizavimą, įskaitant Sutarties sąlygų rengimą, taigi galėjo (turėjo) ne tik iš anksto žinoti ir suprasti, kokie jo veiksmai galėjo lemti tokios Sutarties nutraukimą bendrovės iniciatyva.

Ketvirta, pareiškėjo užimta bendrovėje pareigybė leidžia daryti prielaidas, kad kitaip, negu kiti bendrovės klientai, pareiškėjas turėjo (galėjo turėti) specifinių žinių, leidžiančių suprasti ne tik, kokiomis priemonėmis ar būdais bendrovė užtikrina Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme nustatytą rizikų valdymą ir (arba) kitų šiame įstatyme ir (ar) kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų įgyvendinimą, bet ir, turint tokio pobūdžio žinių, įžvelgti bendrovės taikomų procedūrų ar priemonių spragas, kuriomis būtų galima pasinaudoti, siekiant apeiti bendrovės taikomus rizikų valdymo procesus.

Penkta, neteisėtiems veiksams, dėl kurių pradėtas ikiteisminis tyrimas, atlikti pareiškėjas, kaip įtarė bendrovė, galimai naudojo mokėjimo sąskaitą ir kitas bendrovės teikiamas mokėjimo paslaugas.

Vien pirmiau nurodytos aplinkybės, Lietuvos banko nuomone, savaime nereiškia, kad santykiuose su mokėjimo paslaugų vartotojais, nepriklausomai nuo to, ar jie yra (nėra) ir (ar) buvo jos darbuotojais, bendrovė bet kuriuo atveju galėtų pagrįstai remtis numanomomis potencialiomis rizikomis (grėsmėmis), neturėdama jokių objektyvių priežasčių šioms rizikoms (grėsmėms) pagrįsti. Tačiau, nagrinėjamu atveju bendrovės pateikti paaiškinimai ir kiti duomenys, Lietuvos banko nuomone, leidžia daryti išvadą, kad įvardytas potencialias rizikas, susijusias su pirmiau nurodytomis aplinkybėmis, bendrovė grindė objektyviais ir faktinėmis aplinkybėmis paremtais duomenimis, kurie turėjo (galėjo turėti) tiesioginės įtakos bendrovę ir pareiškėją siejusiems mokėjimo paslaugų teikimo santykiams ir bendrovės gebėjimui valdyti pareiškėjo, kaip mokėjimo paslaugų vartotojo, keliamas rizikas ir užtikrinti tinkamą Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimų vykdymą.

Vadovaudamasi Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 29 straipsnio 7 dalimi, finansų įstaigos, atsižvelgdamos į savo veiklos mastą ir pobūdį, turi įdiegti procedūras ir sistemas, skirtas pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizikai nustatyti, vertinti bei valdyti, ir veiksmingas šios rizikos mažinimo priemones. Finansų įstaiga privalo kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo priemones taikyti ne tik naujiems, bet ir esamiems klientams, atsižvelgdamos į rizikos lygį, iškilus naujoms aplinkybėms ar atsiradus naujai informacijai, susijusiai su kliento, naudos gavėjo rizikos lygio nustatymu, jų tapatybės informacija, jų veikla ir kitomis reikšmingomis aplinkybėmis (Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 23 dalis).

Lietuvos banko valdybos 2020 m. sausio 30 d. nutarimu Nr. 03-15 patvirtintų Finansų rinkos dalyviams skirtais nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui (toliau – Nurodymai), 48 punktas nustato finansų įstaigoms pareigą užtikrinti, kad finansų įstaigos taikomi sprendimai leistų nustatyti kliento riziką didinančius veiksnius ir priskirti klientą prie reikiamos rizikos grupės. Nurodymų 54.1 papunktis įpareigoja finansų įstaigas be Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme nustatytų rizikos veiksnių, atkreipti dėmesį ir į kitus rizikos veiksnius, įskaitant, kai kyla įtarimų, kad kliento atliekami sandoriai gali būti susiję su pinigų plovimu ir (arba) teroristų finansavimu ar kitokia neteisėta veikla. Atsiradus reikšmingos informacijos, turinčios įtakos individualiam kliento pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimui, pavyzdžiui, atsinaujinus informacijai ir duomenims, kurie buvo pateikti kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo metu, paaiškėjus naujai reikšmingai informacijai apie klientą, jo veiklą, kai klientas išreiškia pageidavimą naudotis nauja paslauga ar produktu, pasikeičia kliento veiklos ar operacijų pobūdis, piniginės operacijos ar sandoriai turi įtartinumo požymių ir pan., individualus kliento pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas turi būti peržiūrimas ir, jeigu reikia, atnaujinamas (Nurodymų 46 punktas), o nustačius padidėjusią kliento riziką, turi būti gaunama papildomos informacijos iš kliento, atliekama sustiprinta dalykinių santykių stebėseną, sprendžiama dėl kliento pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos pervertinimo ar kitokių rizikos valdymo priemonių taikymo (Nurodymų 47 punktas).

Kaip matyti, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją reglamentuojantys teisės aktai įpareigoja finansų įstaigas, valdant galimas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikas, vertinti bet kurią jiems žinomą informaciją apie klientą, galinčią turėti įtakos šiuose teisės aktuose nustatytiems reikalavimams užtikrinti, ir atitinkamai imtis reikiamų priemonių šioms rizikoms mažinti ir (arba) eliminuoti. Taigi, nagrinėjamu atveju, vertindama pareiškėjo, kaip mokėjimo paslaugų vartotojo, riziką ir vykdydama bendrovės ir pareiškėjo mokėjimo paslaugų teikimo santykių stebėseną, Lietuvos banko vertinimu, bendrovė ne tik turėjo teisę, bet ir

pareigą atsižvelgti į visus jai žinomus rizikos veiksnius, įskaitant paaiškėjusius bendrovę ir pareiškėją siejusią darbo santykių metu, ir atitinkamai imtis kryptingų ir proporcingų priemonių šiems veiksniams valdyti.

Kaip nurodyta pirmiau, bendrovės pareiškimo pagrindu policijos įstaigoje yra pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl įtariamų neteisėtų veiksmų. Bendrovė taip pat nurodė turinti įtarimų, kad pareiškėjo mokėjimo sąskaitoje laikotarpiu nuo 2022 m. vasario mėn. iki 2022 m. birželio mėn. buvo atlikta daugiau kaip keturiasdešimt mokėjimo operacijų, kurios galimai susijusios su pareiškėjo veiksmais, dėl kurių pradėtas ikiteisminis tyrimas. Taigi, Lietuvos banko nuomone, nagrinėjamu atveju bendrovė turėjo teisę (ir tuo pačiu pareigą), vertindama pirmiau nurodytų aplinkybių esamą ir galimą įtaką šalių sutartiniams santykiams ir sprendama dėl to kilusių (galinčių kilti) rizikų valdymo priemonių, tolesnio Sutarties vykdymo ir galiojimo klausimus, remtis Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo nuostatomis.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas neįtvirtina konkrečių būdų ir priemonių, kuriomis finansų įstaigos turėtų užtikrinti šio įstatymo keliamų reikalavimų vykdymą. Kadangi šiame įstatyme nustatyti reikalavimai yra taikomi finansų įstaigoms, būtent joms tenka pareiga ir atsakomybė pasirinkti ir įgyvendinti visas tinkamas ir proporcingas priemones patiriamai rizikai, kaip ji apibrėžta Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme, mažinti ir valdyti. Taigi, nagrinėjamu atveju bendrovei teko atsakomybė ir pareiga turint sutartinius santykius su pareiškėju, kaip mokėjimo paslaugų vartotoju, ir kartu laikantis Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme nustatytų reikalavimų, tinkamai įvertinti ir valdyti su pareiškėju ir šalis siejusią mokėjimo paslaugų teikimo santykių tęsimu susijusias rizikas, parenkant ir pritaikant tam tinkamas bei proporcingas priemones.

Remiantis Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 nuostatomis, sutartiniai santykiai šios nuostatos pagrindu nutraukiami, kai finansų įstaiga neturi galimybių vykdyti šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų dėl to, kad: 1) klientas neteikia ir (arba) pateikia ne visus ir (arba) neteisingus šioje įstatymo nuostatoje nurodytus duomenis, juos slepia ir (arba) kliento duomenų neužtenka arba 2) finansų įstaiga dėl kitų priežasčių negali užtikrinti šio įstatymo 9 straipsnio 12 – 16 dalyse nurodytų reikalavimų. Bendrovė teigė įvertinusi, kad pareiškėjo, kaip mokėjimo paslaugų vartotojo, keliamos pinigų plovimo rizikos yra jai nepriimtinos, ir, tęsdama Sutartį, ji neturėtų galimybės jų tinkamai valdyti, taip rizikuodama pažeisti Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymą, todėl, remdamasi šio įstatymo 9 straipsnio 18 dalimi, nutraukė Sutartį.

Svarbu pažymėti, kad Lietuvos banko veiklą reglamentuojantys teisės aktai nesuteikia Lietuvos bankui įgaliojimų nuspręsti už bendrovę, ar ji konkrečiu atveju turėjo (turi) reikiamas priemones pareiškėjo ir (arba) kitų klientų keliamoms pinigų plovimo rizikoms valdyti, todėl tokio pobūdžio vertinimą ir su tuo susijusius tolesnius sprendimus gali priimti tik pati bendrovė. Nagrinėjamu atveju Lietuvos bankas gali pasisakyti tik dėl byloje nustatytų faktinių aplinkybių, susijusių su bendrovės įvardytomis pareiškėjo, kaip mokėjimo paslaugų vartotojo, galimais keliamomis rizikomis.

Kaip ir nurodyta pirmiau, bendrovės pateikti paaiškinimai ir duomenys sudaro prielaidas manyti, kad pareiškėjo, kaip mokėjimo paslaugų vartotojo ir buvusio bendrovės darbuotojo, keliamos rizikos galėjo būti didesnės, negu kito analogiškoms mokėjimo paslaugomis besinaudojančio vartotojo, nesančio (nebuvusio) bendrovės darbuotoju, ir kad pareiškėjo veiksmai, dėl kurių pradėtas ikiteisminis tyrimas, gali būti vertinami, kaip šias rizikas didinančiais veiksniais. Byloje neturima duomenų, kurie leistų teigti, kad bendrovė, vykdydama pareiškėjo ir su juo užmegztų sutartinių santykių stebėseną, ir (arba) pareiškėjo atžvilgiu taikydama rizikos valdymo priemones, būtų veikusi netinkamai, nepagrįstai (neturėdama tam teisėto pagrindo) ir (arba) pažeisdama Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo nuostatas. Priešingai, ginčo nagrinėjimo metu nustatyti duomenys patvirtina, kad santykiuose su pareiškėju bendrovė dėjo pastangas, kad užtikrintų šiame įstatyme nurodytų reikalavimų vykdymą.

Be to, kaip ir konstatuota pirmiau, nutraukdama Sutartį, bendrovė rėmėsi ne tik Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos 9 straipsnio 18 dalimi, bet ir šalių sudarytoje Sutartyje nustatytais jos nutraukimo pagrindais, pagrįsdama Sutartinių pagrindų Nr. 1 – 3 faktinį egzistavimą.

Atsižvelgdamas į pirmiau nurodytas aplinkybes ir bendrovės pateiktus įrodymus, Lietuvos bankas nenustatė aplinkybių, kurios leistų teigti, kad, nutraukdama Sutartį, bendrovė neteisėtai ar nepagrįstai rėmėsi Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos 9 straipsnio 18 dalimi įtvirtintu sutartinių santykių nutraukimo pagrindu.

2. Dėl įspėjimo apie Sutarties nutraukimą termino

Kaip nurodyta pirmiau, nagrinėjamu atveju bendrovė nutraukė Sutartį, remdamasi Sutartiniiais pagrindais Nr. 1-3 ir Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje nustatytais pagrindais.

Pareiškėjo nurodyta aplinkybė, kad, pranešdama pareiškėjui apie Sutarties nutraukimą, šiame pranešime bendrovė nurodė, kad nutraukia Sutartį, remdamasi Sutarties ir Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo nuostatomis, bet neįvardijo konkrečių Sutarties nuostatų ir konkretaus įstatymo straipsnio, nors ir laikytina netinkama įspėjimo apie bendrosios sutarties nutraukimą praktika, Lietuvos banko nuomone, nesudaro pagrindo teigti, kad nagrinėjamu atveju bendrovė neturėjo teisėto ir pagrįsto pagrindo nutraukti Sutartį pirmiau nurodytais pagrindais.

Apie tai, kad nuo 2022 m. liepos 14 d. nutraukia Sutartį, bendrovė informavo pareiškėją tą pačią dieną, t. y. 2022 m. liepos 14 d. Sutartimi pareiškėjas ir bendrovė buvo sutarę, kad, esant Sutartiniams pagrindams Nr. 1–3, kuriais, nagrinėjamu atveju rėmėsi bendrovė, Sutartis gali būti nutraukta nuo bendrovės įspėjimo apie Sutarties nutraukimą įteikimo pareiškėjui momento. Taigi, bendrovės taikytas pranešimo apie Sutarties nutraukimą terminas atitiko šalių iš anksto sutartas sąlygas.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas nenustato konkretaus termino, per kurį finansų įstaiga, nustačiusi šio įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje įtvirtintas aplinkybes, kliudančias užtikrinti šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų vykdymą, turi nutraukti sutartinius santykius. Tiek Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas, tiek ir Nurodymai, nustato finansų įstaigoms pareigą imtis kryptingų ir proporcingų priemonių rizikoms valdyti ir mažinti. Tokių priemonių pobūdis ir (arba) jų taikymo sąlygos, įskaitant terminus, turėtų tiesiogiai priklausyti nuo konkrečiu atveju kilusių (galinčių kilti) rizikų pobūdžio, laipsnio, masto, jų sukeliama (sukeltinų) pasekmių, finansų įstaigos gebėjimo jas valdyti turimomis kitomis priemonėmis ir būtinumo juos eliminuoti.

Vertinant, ar nagrinėjamu atveju bendrovė pagrįstai pareiškėjo atžvilgiu nedelsiant pritaikė rizikų valdymo priemonę (sutartinių santykių nutraukimą), neįspėdama jo anksčiau, primintina, kad Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalis ir Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalis nustato skirtingus bendrosios sutarties nutraukimo pagrindus, todėl vien aplinkybė, kad Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas nenustato finansų įstaigai pareigos iš anksto įspėti apie bendrosios sutarties nutraukimą ir (arba) tokiam įspėjimui taikytino termino, savaime nereiškia, kad finansų įstaiga tokiais atvejais turi vadovautis Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalyje nustatytais įspėjimo apie bendrosios sutarties nutraukimą sąlygomis. Svarbu pažymėti, kad tam tikrais atvejais Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas riboja finansų įstaigų galimybę ir (arba) net draudžia įspėti klientus apie ketinamas taikyti ir (arba) taikomas rizikų valdymo priemones, ypač jei yra objektyvių priežasčių manyti, kad tokios informacijos atskleidimas galėtų daryti neigiamą poveikį riziką keliančioms aplinkybės nustatyti ir (ar) iširti ir (arba) įstatyme nustatytiems reikalavimams užtikrinti.

Iš bylos duomenų matyti, kad sprendimą nutraukti Sutartį bendrovė priėmė tik po to, kai pareiškėjas atliko veiksmus, dėl kurių vėliau buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas, t. y. kad Sutarties nutraukimo priežastys yra tiesiogiai susijusios su galimai neteisėtais paties pareiškėjo veiksmais ir dėl tokių veiksmų keliamų rizikų. Duomenų, kurie leistų teigti, kad bendrovė galėjo nutraukti Sutartį dėl kitų, negu ji nurodė, priežasčių, byloje nėra. Kaip konstatuota pirmiau, bendrovės pateikti paaiškinimai ir įrodymai leidžia daryti išvadą, kad bendrovė vienašališkai nutraukė Sutartį dėl svarbių ir objektyviai pagrindžiamų priežasčių, laikydamasi šalių Sutartimi iš anksto sutartų sąlygų, įskaitant terminą.

Atsižvelgiant į tai, kad Sutartis buvo nutraukta nerealizuojant Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalyje nustatytą teisę nutraukti Sutartį, o vykdant Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 18 dalyje nustatytą pareigą, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas nenustato konkretaus termino, per kurį sutartiniai santykiai turi būti pirmiau nurodytu pagrindu, šalys Sutartimi buvo iš anksto susitarusios dėl bendrovės teisės nutraukti Sutartį nuo pranešimo apie jo įteikimą momento, bendrovės pateikti įrodymai pagrindžia tai, kad pareiškėjo veiksmai ir Sutarties su juo tęsimas kėlė realias pinigų plovimo rizikas, Lietuvos banko nuomone, nagrinėjamu atveju objektyvaus ir pakankamo pagrindo teigti, kad, nutraukdama Sutartį, bendrovė privalėjo įspėti pareiškėją prieš 60 dienų,

kaip tai numatyta Mokėjimų įstatymo 15 straipsnio 7 dalyje, nėra. Atitinkamai nėra ir pagrindo teigti, kad bendrovei netaikius pirmiau nurodyto įspėjimo termino, Sutarties nutraukimas pripažintinas neteisėtu ir negaliojančiu.

Kaip nurodyta pirmiau, nagrinėdamas vartojimo ginčą, Lietuvos bankas neatlieka patikrinimų, kad nustatytų, kaip laikomasi finansų rinką reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, ir sprendimus priima, remdamasis ginčo šalių pateiktais įrodymais.

Nagrinėjamu atveju nenustačius aplinkybių, kurios leistų teigti, kad vienašališkas Sutarties nutraukimas bendrovės iniciatyva galėtų būti laikytinas neteisėtu ir nepagrįstu, pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimą nėra, todėl pareiškėjo reikalavimas yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis